

NORGES BONDELAG

2010/00877-9

LP/SR/TKJ 772.1p

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Ole Jacob Helmen
22 05 45 87

Vår dato
14.01.2011
Deres dato
20.12.2010

Vår referanse
11/00185-2
Deres referanse

Høring - Reindriftsloven - forskrift om avgift ved brudd på bruksregler og forskrift om tvangsmulkt

Norges Bondelag registrerer at departementet har sendt på høring forslag til sanksjoner overfor reindrifta ved ulovlig beiting. Norges Bondelag står ikke oppført på høringslista, til tross for at departementet er godt kjent med konfliktene mellom landbruk og reindrift om ulovlig beiting på innmarksarealer.

Vi viser i denne sammenheng til vår mail av 5.5.-10 hvor vi ba avklart om konflikten mellom reindrift og landbruk er å anse som "offentlig interesse", og om reindriftsforvaltningen ut fra dette kan sanksjonere mot ulovlig beiting av rein på innmark.

I departementets svarbrev av 18.5. -10 henvises det til at det vil bero på en konkret vurdering fra områdestyret eller reindriftsstyret hvorvidt offentlige interesser må anses å foreligge.

Etter årsmøtet til Norges Bondelag 2009 ble det fra media satt fokus på konflikten med ulovlig beiting fra rein på innmarksarealer. Landbruks- og matministeren var selv til stede i Alta 3.11 -09 for å sette seg inn i konflikten mellom reindriftsutøvere og gårdbrukere i Alta. Statsråden ga uttrykk for at han var bekymret for det økte konfliktnivået, og at alle parter har et ansvar for å finne løsninger på problemene og dempe konfliktene.

Dessuten var konflikten tema på ledermøtet i Finnmark Bondelag 10. november -09 med statssekretær Heggem, reindriftssjefen, Sametingspresidenten og lederen i Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) til stede. I dette møtet ble det påpekt at dialog partene imellom er en forutsetning for å finne gode og praktikable løsninger på problemet. Statssekretæren understreket at begge næringer ligger under LMD's ansvarsområde, og at ingen av de to næringer har prioritet framfor den andre.

Statsråden har også i ettertid vært opptatt av å finne en løsning på konflikten med ulovlig beiting på innmarksarealer, og da etter vår vurdering ut fra "forholdet til samfunnet for øvrig", jf. lovutvalgets synspunkter nedenfor.

Bondelaget Servicekontor AS

Postadresse:
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO

Norges Bondelag
Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:
Landbrukets Hus,
Schweigaardsgate 34 C
0191 OSLO
Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:
22 05 45 00

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto:: 8101.05.91392

E-postadresse:
bondelaget@bondelaget.no

Internett:
www.bondelaget.no

Vår dato
14.01.2011

Vår referanse
11/00185-2

Norges Bondelag har som kjent mange ganger tatt opp med departementet problemet med rein som beiter ulovlig på innmarksarealer, jf. sist brev av 20.5.-10 til hhv. landbruks- og matministeren og reindriftsstyret v/leder. Det har også vært avholdt flere møter med Norske Reindriftsamers Landsforbund om samme tema.

Etter initiativ fra Norges Bondelag ble det dessuten i forbindelse med Stortingets omstridte behandling av Ot.prp. nr. 28 (1994-95) gitt adgang til å etablere meglingsråd ved oppståtte konflikter mellom de to næringer, og med fylkesmannen som megler.

Norges Bondelag viser også til kommentarene til § 75 i Ot.prp.nr. 25 (2007-2007) hvor det framgår følgende:

”Departementet ser at ulovlig forhold er et mer dekkende uttrykk enn ulovlig virksomhet. Videre slutter departementet seg til at begrensningen om særlige grunner for delegasjon ikke bør lovfestes.

Derimot er departementet ikke enig i at kriteriet offentlige interesser ikke skal være lovfestet. Selv om det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfellet, vil det etter departementets syn ikke by på store problemer i praksis. Foreligger det offentligrettslige vedtak, for eksempel om reintall, vil det som det klare utgangspunkt foreligge en offentlig interesse i at vedtaket etterleves.”

Dette forhold er nærmere omtalt i lovutvalgets forslag til § 13-2, jf. følgende i merknadene til bestemmelsen;

”Plikten til opphør eller retting følger for så vidt i prinsippet av det forhold at bestemmelser eller vedtak er overtrådt. Ved for eksempel overtredelse av reglene om beiting i henhold til utkastet § 9-5 første ledd annet punktum er reieneier pliktig til å fjerne reinen uavhengig av om det er utferdiget pålegg. Et pålegg etter denne bestemmelse innebærer imidlertid en konstatering av det konkrete faktum og at myndighetene har funnet at det offentlige bør reagere når reieneier ikke tar nødvendige skritt for å drive ut reinen.

Det er således et vilkår etter forslaget at det foreligger en offentlig interesse. I punkt 9.9.3.1 foran gis det en generell omtale av spørsmål i tilknytning til hva som er interne private anliggender og hva som er offentlige anliggender. Denne sontringen vil være av betydning også når det gjelder det offentliges bruk av virkemidler for etterlevelse av bestemmelser og vedtak.

Vi har på den ene side bestemmelser som er interne ordens- og samhandlingsregler som i utgangspunktet ikke er egnet for noen form for tiltak fra myndighetenes side dersom de ikke skulle bli fulgt.

På den annen side har vi bestemmelser hvor myndighetene har en klar interesse i og plikt til å sørge for at bestemmelsene etterleves.

Vår dato
14.01.2011

Vår referanse
11/00185-2

Kommer myndighetene til at offentlig interesse foreligger, skal det fattes nødvendige vedtak.”

Av lovutvalgets generelle omtale av hva som må anses som ”offentlig interesse” heter det følgende under pkt. 9.3.3.1.

”I praksis vil det normalt være åpnet adgang for forvaltningsmyndigheten til å iverksette virkemidler av ulik art for å sikre etterlevelse av offentlige regler og vedtak. Når den enkeltes vilje til å følge gjeldende bestemmelser og vedtak svikter, trenger man bestemmelser som kan bidra til at en lovlig tilstand opprettholdes eller gjenopprettes. Eksistensen av slike bestemmelser virker også individual- og allmennpreventivt.

Det må legges til grunn at det også i reindriften vil være behov for bruk av tvang for å kunne sikre etterlevelse av regler og vedtak. Dette vil gjelde både ut fra hensynet til interne driftsmessige forhold og ut fra hensynet til naturgrunnlaget og forholdet til samfunnet for øvrig.

Spørsmålet blir når terskelen for det offentliges interesse passerer. Her blir det en balansegang hvor det er viktig at det offentliges intervensjon ikke går ut over evnen til selv å løse problemer eller fører til at den interne ”selvjustis” går tapt. Nettopp i reindriften eksisterer hele strukturer av uskrevne samhandlingsregler.”
----- ”

Det har vist seg gjentatte ganger at reindriften selv ikke evner å forhindre ulovlig beiting på innmarksarealer, til tross for myndighetenes engasjement i slike saker. Norges Bondelag mener derfor at problemet klart må anses som en ”offentlig interesse”, og at dette legges til grunn når det nå skal vedtas forskrift om avgift ved brudd på bruksregler og forskrift om tvangsmulkt.

Med vennlig hilsen

Nils T. Bjørke

Per Skorge

Gjenpart:
Berørte fylkeslag
Reindriftstyret v/leder Inge Ryan
Reindriftsforvaltningen